

А.І. Колісніченко

викладач

Н.М. Коляда

д.пед.н., професор

Уманський державний

педагогічний університет

імені Павла Тичини

ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ У ВИЩІЙ ОСВІТІ НІДЕРЛАНДІВ

Голландська освіта розвивалась у багатьох напрямках у межах європейського простору, тому має значний вплив демократизації і у вищій освіті також. Засади демократичного укладу передбачають рівність і можливість рівноправного доступу до освіти і в навчанні і у викладанні. Досліджуючи історичні джерела, ми простежили як змінювались погляди голландського суспільства щодо гендерної рівності у освіті.

До 1956 року працюючі жінки мали статус неодружених, тобто як тільки жінка брала шлюб, вона одразу звільнялась з роботи. Цей факт дає змогу стверджувати, що кількість жінок, які мали змогу викладати в університетах була незначною. Проте після 1960 року голландський уряд, зайнявши ліберальну позицію, надав можливість громадянам свободу вибору розвитку власної індивідуальності незалежно від статі. Таким чином перед жінками відкрились нові можливості для самореалізації і у першу чергу в освітньому напрямку, адже тепер вони могли навчатись для подальших перспектив.

З 1974 року уряд Нідерландів розпочинає політику рівних прав та можливостей для чоловіків та жінок. Результатом такої політики стає Акт визнання гендерної рівності (*Algemene Wet op Gelijke Behandeling*), що був прийнятий у 1994 році. Акт узаконював можливість працевлаштовуватись на основі особистих та професійних якостей, незважаючи на стать [1].

Слідуючи Європейському шляху розвитку, Нідерланди досить швидко досягли успіхів у сприйнятті гендерної рівності та толерантності, тим не менше преференції для певних професій усе ж залежать від статі і нині.

Найбільший інтерес у нас викликають гендерні відмінності в освіті. На рівні середніх шкіл, які надають обов'язкову освіту, особливих відмінностей у навчальних планах чи вимогах до учнів не спостерігається, тобто усі діти у віці з чотирьох до шістнадцяти років відвідують змішані школи. Проте певні особливості усе ж існують.

Передусім відмінності спостерігаються у виборі предметів для вивчення. Хлопці обирають предмети точних наук, тоді як дівчата надають перевагу гуманітарним дисциплінам. Голландський уряд вбачає у цьому проблему, адже переконаний, що жінки можуть зробити вклад у точні науки так само як і гуманітарний напрямок може виграти від збільшення спеціалістів чоловічої статі у ньому.

Навчальний процес здійснюють, передусім, вчителі. Раніше вже зазначалось, що жіноча стать надає перевагу гуманітарному напрямку, таким чином за останні 30 років кількість жінок в освіті різко зросла. Цікавим фактом залишається розподіл за гендерною ознакою відповідно до етапів навчання. За даними бази даних OECD найбільший відсоток вчителів жіночої статі у початковій ланці освіти: 87% - у дошкільній освіті та 86% - у початковій за даними 2015 року і ця цифра зростала порівняно з попереднім періодом. У середній освіті кількість жінок та чоловіків майже зрівнюється, відсоток жінок - 52%, тоді як у вищій чоловіки випереджають жінок, відсоток кількості яких становить 44%. У загальному в освіті кількість вчителів жіночої статі становить 65%.

Про що можуть свідчити ці дані? На початковому етапі освіти діти потребують піклування більше ніж знань. Традиційно у суспільстві склалися правила, які діють і нині. Жінки краще володіють навичками догляду за малими дітьми, для них природньо дбати про їхнє життя та виховання. Крім того для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку пріоритетним серед батьків є

мама, адже саме вона відповідальна за організацію побуту дитини, режиму її дня та безпеку. Батько у цьому віці для дитини відіграє роль помічника матері, тому пріоритет у догляді за собою малюки за аналогією своєї сім'ї віддають жінкам.

На етапі середньої освіти діти стають більш самостійними і вже не потребують тотальної опіки натомість їм стає цікавим спілкування з обома статями як на рівні родини так і у середовищі своїх однолітків. І знову ж таки взаємне бажання до спілкування з дітьми цієї вікової категорії зростає і у вчителів – чоловіків [2, 266].

У вищій освіті є ряд факторів, що впливають на гендерні преференції. Кількість чоловіків та жінок у цій ланці освіти майже рівна, проте усе ж таки є невелика перевага чоловіків. Передусім це пов'язано з зайнятістю жінки, адже розвиваючи свою кар'єру, вона мусить дбати і про власну родину.

Говорячи про пріоритети жінок у вищій освіті, важко визначити напрями, що користуються популярністю у жінок. Ці труднощі пов'язані з відсутністю даних як з історичного боку так і з статистичного. Проте порівнюючи вищі заклади професійної освіти та університети, можна сказати, що у перших переважають жінки, а у других – чоловіки.

Література

1. Gender equality in the Netherlands [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.hollandalumni.nl/medias/editor/files/gender-equality-in-the-netherlands.pdf> – Назва з екрану.
2. Stéphan Vincent-Lancrin. The Reversal of Gender Inequalities in Higher Education: An On-going Trend [Електронний ресурс]. Stéphan Vincent-Lancrin – Режим доступу: <http://www.oecd.org/education/cei/41939699.pdf> – Назва з екрану.